

Tugiisiku koolitus
Õppekava

1. Õppekava rühm ja õppekava koostamise alused

Õppekava rühm: 0923 sotsiaaltöö ja nõustamine.

Õppekava koostamise alus: sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialisti 4. taseme kutsestandard.

2. Eesmärk ja õpiväljundid

Eesmärk: koolituse läbinud õppija määratleb ja arendab ennast tugiisikuna, kes kasutab oma teadmisi ja praktilisi oskusi erialases töös, lähtuvalt kliendi sotsiaalsetest oskustest ja tegevusvõimest.

Õppija lähtub oma erialasest töös sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialisti 4. taseme kutsestandardis kirjeldatud kompetentsidest.

Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialisti 4. taseme kompetentsid:

- B.2.1 Kliendi sotsiaalsete oskuste arendamine;
- B.2.2 Kliendi tegevusvõime arendamine, säilitamine ja toetamine;
- B.2.3 Kliendi juhendamine ja toetamine igapäevaelu toimingutes;
- B.2.4 Kliendi toetamine võimetekohasel panustamisel ühiskonda;
- B.2.5 Toetamine asjaajamise korraldamisel;
- B.2.6 Võrgustikutöö.

Õpiväljundid. Koolituse läbinud õppija:

- 1. mõistab tugiisiku teenuse olemust ja järgib eetika põhimõtteid ja seadusandlust;
- 2. toetab kliendi sotsiaalsete oskuste arengut ja tegevusvõimet;
- 3. jõustab, juhendab ja motiveerib klienti tema kohustuste täitmisel, õiguste teostamisel või toimetulekul;
- 4. toetab klienti õpi- ja/või tööharjumuste kujundamisel;
- 5. kasutab erinevaid suhtlemisvorme ja -tasandeid;
- 6. jälgib kliendi terviseseisundit ja kujundab tema tervisekäitumist ning vajadusel annab esmaabi;
- 7. analüüsib oma kutseoskusi ja hindab oma arenguvajadusi ning osaleb spetsialistina meeskonna- ja võrgustikutöös.

3. Sihtgrupp ja õpingute alustamise tingimused

Sihtgrupp on sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas tugiisikuna töötavad või tööd alustavad inimesed. Tugiisik neljanda taseme kutse taotlemisel on nõutud vähemalt keskharidus.

Veebi- ja kombineeritud õppes osalemiseks on vajalik arvuti, koos veebikaamera ja töötava mikrofoniga ning hea internetiühendus.

4. Õppe maht, õppe ülesehitus, õppekeskkond, õppevahendid

Õppe maht ja ülesehitus: koolituse kogumaht akadeemilistes tundides on 262 tundi, millest 244 tundi on auditoorset tööd (sh 80 tundi juhendatud praktikat töökeskkonnas ja 16 tundi esmaabi väljaõpet) ja 18 tundi iseseisvat tööd.

Õppekeskkond ja -vahendid.

1. Veebipõhine õpe toimub turvalises e-õppekeskkonnas, millele on ligipääs vaid koolitajatel ja õppijatel.
2. Klassiõpe toimub täiskasvanute õppimist toetavates koolitusruumides, mis on seotud õppe ülesehituse ja sisuga.

Koolituste mahtu arvestatakse akadeemilistest tundides, üks akadeemiline tund on 45 minutit.

5. Õppeprotsessi kirjeldus, sh õppe sisu, õppemeetodid ja -materjalid

Õppeprotsessis lähtutakse andragoogilistest põhimõtetest, väärtustades õppija kogemust.

Koolitusel kasutatakse õppijaid kaasavaid õppemeetodeid: loenguid, juhitud arutelusid, paaris- ja grupid, juhtumite lahendamist, analüüsi.

Õppematerjalid. Koolitajate koostatud õppematerjalid on kättesaadavad.

1. Veebi- ja kombineeritud õppe korral: e-õppekeskkonnas.
2. Klassiõppe korral: e-õppekeskkonnas ning osaliselt paberkandjal.

Kohustuslik kirjandus

[Sotsiaalala töötaja eetikakoodeks](#)

[Sotsiaalhoolekande seadus](#)

[Sotsiaalministeerium](#)

[Sotsiaalkindlustusamet.](#)

[Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon, Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialisti kutse andmine.](#)

[Töötervishoiu- ja tööohutusalase väljaõppe ja täiendõppe kord](#)

Barsineviča, S., Cukura A. jt. (2011). Minu eriline laps – vastuseid küsimustele. Tartu: Anni Mängumaa. https://www.kliinikum.ee/wp-content/uploads/2019/12/minu_eriline_laps.pdf

Habicht, A., Kask H. (2016). Teekond erilise lapse kõrval. Tallinn: Eesti Puuetega Inimeste Koda. <https://www.epikoda.ee/wp-content/uploads/2017/01/Teekond-erilise-lapse-korval.pdf>

Võib lisanduda koolitajate soovitatud lugemisvara.

Õppe ülesehitus ja maht	Õppe sisu
Maht 29 tundi. Auditoorne töö 24 tundi. Iseseisev töö 5 tundi.	1. Tugiisiku kutset läbiv kompetents 1.1 Valdikkonnaga seotud õigusaktide tundmine. 1.2 Digipädevused erialases töös, sobivate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendite eesmärgipärane kasutamine. 1.3 Väärtushinnangute mõistmine ja seoste loomine. 1.4 Õpioskuse kujunemise mõistmine ja toetamine läbi inimese elukaare. 1.5 Võrgustikutöö olemusest aru saamine. Võrgustikukaart.
Maht 30 tundi. Auditoorne töö 28 tundi. Iseseisev töö 2 tundi.	2. Kliendi sotsiaalsete oskuste arendamine 2.1. Kliendi juhendamine suhete loomisel ja hoidmisel. Kliendi eripärast lähtuvad alternatiiv-kommunikatsiooni võimalused. 2.2. Kliendi toetamine kohase käitumise õppimisel ja väärtushinnangute, eneseregulatsiooni ja empaatia kujunemisel. 2.3. Agressiivne klient: probleemkäitumine, põhjused ja sekkumine.

	2.4. Konfliktide ennetamine, lahendamine ning kliendi suunamine konfliktiga toimetulekul. Enesekehtestav käitumine. 2.5. Kliendile tema põhiõiguste tutvustamine ja eneseesindamise oskuste toetamine.
Maht 31 tundi. Auditoorne töö 26 tundi. Iseseisev töö 5 tundi.	3. Kliendi tegevusvõime arendamine, säilitamine ja toetamine 3.1 Kliendi tegevusvõime mõistmine ja igapäevaelu toimingute kavandamine, läbiviimine. 3.2 Kliendi juhendamine ja võimestamine omandatud oskuste kasutamisel. 3.3 Teraapilised ja arendavad tegevused klienditöös. 3.4 Kliendi juhendamine, motiveerimine ja julgustamine omandatud oskuste kasutamisel.
Maht 40 tundi. Auditoorne töö 40 tundi, sh 16 tundi esmaabiandja väljaõpet.	4. Kliendi tervisekäitumine 4.1 Arenguvaldkondade iseärasused puuetega inimestel. 4.2 Kliendi tervist ohustavad, edendavad tegurid. 4.3 Kliendi juhendamine abivahendite kasutamisel. 4.4 Kliendi toetamine seksuaalkäitumise oskuste omandamisel, arvestades kliendi ealisi ja arengulisi eripärasid. 4.5 Kliendi haavatavus ja võimalik stigmatiseerimine. 4.6 Esmaabi andmine.
Maht 48 tundi. Auditoorne töö 46 tundi. Iseseisev töö 2 tundi.	5. Spetsialiseerumisega seotud kompetentsid 5.1 Töö intellektihäire ja vaimse tervise probleemidega täiskasvanuga. Töö abivajadusega (tervisest tuleneva erivajadusega) lapsega. 5.2 Töö toimetulekuraskustes isikuga. 5.3 Töö rahvusvahelise kaitse saajaga. 5.4 Töö väärkoheldud isikuga. 5.5 Töö toimetulekuraskustes perega. 5.6 Töö sõltuvushäirega isikuga.
Maht 84 tundi. Auditoorne töö 80 tundi. Iseseisev töö 4 tundi.	6. Juhendatud praktika Juhendatud praktika töökeskkonnas toimub era- või munitsipaalasutustes.

3. Hindamine ehk õppe lõpetamise tingimused	
Hindamismeetodid	Hindamiskriteeriumid
Infootsing, analüüs, dokumendivormi täitmine.	Kliendi päevakava <i>Iseseisev töö 1</i> Õppija: Õppija koostab kliendi päevakava. Planeerib tegevusi, lähtudes kliendi eripärast. Kirjeldab igas päevakavas osas enda tegevusi. Viib päevakava praktiliselt läbi. Analüüsib ja selgitab ühte õnnestumist ja ebaõnnestumist. Seostab igapäevatööd teoreetiliste teadmistega.

Infootsing, dokumendivormi täitmine.	Kliendi koostöövõrgustik <i>Iseseisev töö 2</i> Õppija: Kirjeldab kliendi koostöövõrgustikku. Analüüsib ja selgitab kliendi ja tema koostöövõrgustiku suhteid. Seostab tugiisiku rolli koostöövõrgustikus, kasutades õppe teoreetilisi teadmisi. Esitleb tööd kaasõppijatele.
Analüüs, dokumendivormi täitmine, esitlus, vestlus.	Juhtumianalüüs <i>Iseseisev töö 3</i> Õppija: Arvestab tegevustes kliendi valmisolekut, võimeid ja oskusi. Toetab klienti kohasel käitumisel. Analüüsib kliendi tegevus- ja osalusvõime taset. Toetab klienti igapäevaelu toimingute planeerimisel. Teeb vastavalt vajadusele koostööd kliendi võrgustikuga ja teiste spetsialistidega. Esitleb analüüsi kaasõppijatele.
Infootsing, vaatlus, analüüs, dokumendivormi täitmine, esitlus.	Praktikaaruanne <i>Iseseisev töö 4</i> Õppija: Hindab ja analüüsib oma valmidust tulevaseks tööeluks, lähtudes sotsiaalvaldkonna töötaja kutse-eetika põhimõtetest. Täidab praktikaaruande andmestiku väljad vajaliku infoga. Esitab töö tähtaegselt. Esitleb kaasõppijatele suuliselt praktikakogemust.
Test	Esmaabi väljaõpe Positiivse tulemuse tagab vähemalt 75% õigete vastuste osakaal. Õppija järgib etteantud õpijuhust.

4. Väljastatavad dokumendid

Koolituse tunnistus väljastatakse õppijale, kelle õpiväljundite omandamine on tõendatud ja ta on:

1. osalenud auditoorses õppes vähemalt 80% ulatuses,
2. sooritanud kõik hindamised positiivselt,
3. läbinud täies mahus esmaabiandja väljaõppe ja juhendatud praktika töökeskkonnas.

Kui õpingute lõpetamise tingimused on täitmata, väljastatakse õppijale läbitud teemade kohta tõend.

5. Koolitajate kvalifikatsioon

Koolitajad on oma eriala spetsialistid, kellel on kõrg- või eriharidus, töökogemus sotsiaalvaldkonnas ning täiskasvanute koolitamise kogemus. <https://koolitaja.com/koolitajad/>